EDUSKUNNAN VEROJAOSTOLLE

Suomen Veroasiantuntijat ry (”SVA”) kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta sekä lausuu kunnioittaen seuraavaa.

SVA ry pitää myönteisenä sitä, että veron kiertämistä estävän koskevan direktiiviehdotuksen tavoitteena on BEPS-hankkeeseen sisältyvien OECD:n suositusten koordinoitu täytäntöönpano Euroopan unionissa. SVA suhtautuu myönteisesti myös siihen että direktiiviehdotuksen tavoitteena on saavuttaa tasapaino sen varmistamiselle, että EU-valtiot panevat BEPS-tuotokset täytäntöön noudattaen tietynasteista yhdenmukaisuutta ja että EU-valtiot voivat sisällyttää erityispiirteitä verojärjestelmiinsä näiden sääntöjen puitteissa.

On myönteistä sitä, että EU:ssa säädetään yhteiset säännökset, joiden avulla estetään veron kiertämistä. Aggressiivista verosuunnittelua ei ole kyetty määrittelemään tyhjentävästi. Eri EU-valtioissa on osittain erilaiset ongelmat ja käsitykset siitä, mitä pitäisi tehdä. Julkinen keskustelu on keskittynyt väärinkäytöksiin. Suurin osa suomalaisista yrityksistä ja luonnollisista henkilöistä on rehellisiä ja hoitaa viranomaisvelvoitteensa asianmukaisesti. SVA toivoo, että uusilla säännöksillä ei hankaloiteta tarpeettomasti rehellisten verovelvollisten toimintaedellytyksiä.

Veron kiertämistä koskeva direktiiviehdotus koostuu kuudesta osa-alueesta:

- korkojen vähennysoikeuden rajoittaminen,
- maasta poistumisverotus,
- vapautusmenetelmästä hyvitysmenetelmään siirtyminen,
- yleinen väärinkäytöksiä koskeva sääntö,
- ulkomaisia väliyhteisöjä koskeva lainsäädäntö ja
- verokohteluiden eroavuudet eli ns. hybridisääntö.

Valtioneuvoston kirjelmässä U 7/2016 vp todetaan, että Suomen lainsäädännössä on säännökset yritysten korkovähennysten rajoittamisesta, yleinen veron kiertämistä estävä säännös sekä sääntely ulkomaisten väliyhteisöjen verotuksesta.

Korkovähennysrajoitukset

Kuulemispyyntöön oheistetussa valtiovarainministeriön neuvottelevan virkamiehen Minna Upolan laatimassa muistiossa (1.2.2016) viitataan asian jatkovalmisteluun. Muistiossa todetaan muun muassa, että direktiiviehdotuksen arvioinnissa muun muassa otettava huomioon ehdotusten yhteensopivuus jäsenvaltioiden erilaisten verojärjestelmien kanssa. SVA toteaa, että komission direktiiviehdotusta tulisi verrata huolellisesti Suomen voimassa olevaan lainsäädäntöön ehdotuksen kansallisten muutostarpeiden ja vaikutusten kartoittamiseksi.

Suomen nykyisiä korkovähennysrajoituksia sovelletaan vain etuyhteydessä otettuihin korkoihin. SVA:n näkemyksen korkovähennysrajoituksia ei tulisi laajentaa riippumattomien osapuolten välisiin lainoihin. Korkomenot ovat samalla lailla elinkeinotoiminnan menoja kuin muutkin kustannukset kuten esimerkiksi yritysten palkkamenot. Korkovähennysrajoitusten soveltamisalan laajentaminen

riippumattomien välisiin lainoihin hankaloittaisi yritystoiminnan harjoittamisen edellytyksiä entisestään. Verosuunnittelua esiintyy pääosin etuyhteystilanteissa. Mahdollisiin väärinkäytöksiin voidaan jo nyt puuttua esimerkiksi veron kiertämistä estävän yleislausekkeen VML 28 §:n nojalla.

Komission ehdotuksen esipuheessa todetaan, että korkovähennysrajoitukset tulisi myöhemmässä vaiheessa ulottaa rahoituslaitoksiin ja vakuutusyhtiöihin. SVA:n näkemyksen mukaan tämä ei ole tarpeellista. Säädettäessä Suomen korkovähennysrajoitusta EVL 18 a §:ään todettiin, että finanssialaa valvotaan useiden viranomaisten toimesta ja esimerkiksi pankkien vakaavaraisuutta valvotaan tiukasti.

Komission ehdotuksessa todetaan, että ehdotetun sääntelyn odotetaan lieventävän ennakkoluuloja oman pääoman ehtoista rahoitusta kohtaan. SVA toteaa, että suomalaisessa yritysrahoituksessa käytetään sekä oman pääoman, vieraan pääoman että hybridiehtoista rahoitusta. Näin on myös muissa EU-valtioissa. Perustelusta saa väärän käsityksen aivan kuin vieraan pääoman ehtoinen rahoitus olisi pääasiallinen rahoitusmuoto.

Yleinen veron kiertämistä estävä säännös

Suomessa on jo yleinen veron kiertämistä säännös VML 28 §, jota täydentävät siirtohinnoitteluoikaisu VML 31 § sekä peiteltyä osinkoa koskeva VML 29 §. Lisäksi elinkeinoverolaissa on erityinen veron kiertämistä estävä säännös, jota sovelletaan yritysjärjestelyihin, sekä 6 a §:n 9 ja 10 momentin säännökset, joiden nojalla voidaan evätä suorasijoitusosinkojen vähennyskelpoisuus sellaisissa tilanteissa, joissa suoritusta on käsitelty korkona osingon sijaan maksajan asuinvaltiossa.

Suomessa on siis runsaasti säännöksiä, joiden nojalla voidaan puuttua veron kiertämiseen. SVA pitää myönteisenä sitä, että komission ehdotuksessa veron kiertämistä estävässä säännöksessä otetaan huomioon EU-tuomioistuimen oikeuskäytäntö, joka koskee täysin keinotekoisia rakenteita. Keinotekoisuutta koskevan testin perusteella voidaan rajoittaa verovelvollisen oikeutta vedota EU:n perusvapauksiin tilanteissa, joissa kysymys täysin keinotekoisista rakenteista.

EU-tuomioistuimen oikeuskäytäntöä on luonnollisesti sovellettu myös Suomessa. Legaliteettiperiaatteen näkökulmasta on tärkeää kirjata keinotekoisuutta koskeva testi lakiin. SVA huomauttaa myös siitä, että verotuskäytännössä on esiintynyt tapauksia, joissa Verohallinto on pyrkinyt rajoittamaan verovelvollisten oikeutta vedota EU:n perusvapauksiin myös sellaisissa tilanteissa, joissa on ollut kysymys todellisesta sijoittautumisesta toiseen valtioon.

Ulkomaisia väliyhteisöjä koskeva lainsäädäntö

SVA toteaa, että Suomen väliyhteisölainsäädäntö on suhteellisen toimiva. Lainsäädännön soveltamisesta on runsaasti korkeimman hallinto-oikeuden oikeuskäytäntöä.

Valtioneuvoston kirjelmässä U 7/2016 vp todetaan, että Suomessa ei ole voimassa yleistä maasta poistumisverotusta, vapautusmenetelmästä hyvitysmenetelmään siirtymistä koskevaa lauseketta tai direktiiviehdotuksen sääntelyä vastaavia hybridien verotussäännöksiä.

Maasta poistumisverotus ja monenkertaisen verotuksen poistaminen

Maasta poistumisverotuksella pyritään suojaamaan EU-valtioiden veropohjaa. SVA pelkää, että pakollisen exit tax –säännöksen ottaminen direktiiviin johtaa kaksinkertaiseen ja jopa

monenkertaiseen verotukseen. On tärkeää, että EU-valtiot sopivat myös siitä, kuinka valtioiden välisiä riitoja ratkaistaan. Riidanratkaisun tulisi mielellään olla EU-valtioita velvoittavaa, jotta verovelvollisten toimintaedellytyksiä ei vaikeuteta perusteettomasti.

Komission ehdotuksen mukaan verovelvollisella olisi tietyin edellytyksin maksaa exit tax osissa viiden vuoden aikana. SVA:n näkemyksen mukaan viisi vuotta on suhteellisen lyhyt aika. Kymmenen vuotta olisi kohtuullisempi, sillä maasta poistumisveron euromäärät voivat olla huomattavia. Verossa voi olla kysymys miljoonista tai jopa miljardeista.

Komission esityksessä todetaan, että verovelvollinen on velvollinen maksamaan veron, jonka määrä on poistumishetkellä yhtä suuri kuin varainsiirron ja sen verotusarvon välinen erotus. Siirtyvän liikeomaisuuden arvostaminen käypään arvoon on käytännössä osoittautunut vaikeaksi. SVA pelkää, että ehdotettu säännös johtaa vaikeisiin arvotusongelmiin ja vuosikausia kestäviin veroriitoihin. Ehdotetussa säännöksessä todetaan, että vastaanottavan valtion tulisi hyväksyä toisen valtion vahvistama markkina-arvo aloitusarvoksi. SVA pelkää, että kaikki EU-valtiot eivät hyväksy toisten valtioiden tekemiä arvostuksia.

Hybridejä koskeva säännös

SVA pitää myönteisenä, että hybridien luokitteluun ollaan saamassa säännös, jota noudatetaan kiistatilanteissa. SVA kuitenkin pelkää, että kaikki valtiot eivät hyväksy toisten valtioiden tekemiä luokitteluja.

Helsingissä, 15.3.2016

Suomen Veroasiantuntijat ry:n puolesta

Kristiina Äimä
Dosentti, OTT, VT, LL.M.